

รูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา*

AN ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL
FOR THE ADMINISTRATORS OF PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOLS
IN GENERAL EDUCATION DEPARTMENT

พระครูสังฆกิจจานุรักษ์ (สิริเชษฐพงษ์)

Phrakrusangkhatjanurak (Sirichetpong)

สุธาสินี แสงมุกดา

Sutasinee Sangmookda

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Thailand

E-mail: run_jin123@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 2. สร้างรูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และ 3. ประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 199 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน รวม 696 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.6 - 1.0 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.34 - 0.85 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวกับงานวิชาการ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ได้ร่างองค์ประกอบ 19 องค์ประกอบ 105 ตัวแปร

* Received 11 March 2021; Revised 22 May 2021; Accepted 11 June 2021

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) พบว่า 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การจัดทำแผนงานวิชาการ 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การปฏิบัติงาน 4) การมีส่วนร่วมทางการศึกษา และ 5) การติดตามผลการศึกษา จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่า รูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยองค์ประกอบหลักที่มีค่ามากที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ การติดตามผลการศึกษา การปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมทางการศึกษา และการจัดทำแผนงานวิชาการ ตามลำดับ และมีค่าสถิติทางไค-สแควร์ = 11.311, $df = 9$, $P\text{-value} = .255$, $GFI = .998$, $AGFI = .964$ และ $RMSE = .019$ แสดงได้ว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. การประเมินและรับรองรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่า ผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ($\bar{X} = 4.53$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินและรับรองที่ผู้วิจัยกำหนด คือ ต้องมีค่ามากกว่า 3.51 จึงสรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิรับรองรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were as follows; 1. to study the components of the academic administration model for the administrators of Phrapariyattidhamma schools in general education department 2. to create the academic administration model for the administrators of Phrapariyattidhamma schools in general education department and 3. to evaluate and confirm the academic administration model for the administrators of Phrapariyattidhamma schools in the general education department. This was mixed method research. The sample group consisted of Phrapariyattidhamma schools, deputy directors of the schools and teachers, 696 people in total. The research instrument was the questionnaire with 5 rating scales having IOC 0.6-1.0, discriminatory power 0.34-0.85 and reliability at 0.97. Frequency, percentage, mean, standard deviation, exploratory factor analysis (EFA), and confirmatory factor analysis (CFA) were used for data analysis by using statistical package software.

The research found that:

1. The components of an academic administration model for the administrators of Phrapariyattidhamma schools in general education department studied from concepts, theories, documents, academic books and interviews of the specialists and experts were composed of 19 drafts of components and 105 variables.

2. The results of the creation of the academic administration model for the administrators of Phrapariyattidhamma schools in the general education department gained from EFA had 5 main components as follows; 1) Academic planning 2) Learning management 3) Operations 4) Educational participation and 5) Academic monitoring. The results from CFA indicated that the highest value of the academic administration model for the administrators of Phrapariyattidhamma schools in the general education department was on Learning management, followed by Academic monitoring, Operation, Educational participation and Academic planning, respectively. There was a chi-square value = 11.311, DF = 9, P-value = .255, GFI = .998, AGFI = .964, and RMSE = .019. This result indicated that the model was consistent with the empirical data.

3. The evaluation and confirmation of the model from the specialists and experts in its propriety, accuracy, feasibility, and utility was at 4.53 (\bar{X} =4.53) passing the criteria of evaluation and confirmation set by the researcher that must be higher than 3.51. This could conclude that the model was approved by the specialists and experts.

Keywords: Academic Administration, Administrators of Phrapariyattidhamma Schools in General Education Department

บทนำ

สังคมในยุคปัจจุบันเป็นสังคมที่ต้องการแสวงหาความรู้ เพื่อการดำรงชีพและพัฒนาบุคคลในด้านต่าง ๆ ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นของคนทุกคนในสังคม เพราะการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการทำให้คนเกิดการรับรู้และพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น การดำรงชีพ อาชีพ ทักษะ คติ ศักยภาพ ทักษะ ความสามารถ เป็นต้น การศึกษาของคนไทยนั้นแรกเริ่มเดิมทีเป็นการศึกษาจากวัด โดยมีพระภิกษุเป็นครูผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้กับผู้มอบตัวเป็นศิษย์ วัดจึงมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ยุคโบราณมาจนถึง

ปัจจุบัน ซึ่งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีการดำเนินงานจัดการศึกษาให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้นั้นจำเป็นต้องมีการพัฒนารูปแบบ ระบบ ระเบียบต่าง ๆ ในการบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีเป้าหมายอยู่ที่ความสำเร็จขององค์การทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (พ.ศ. 2558-2562) ที่กล่าวว่า การพัฒนาระบบการบริหารโรงเรียนให้เข้มแข็งและมีมาตรฐานเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน ดังนั้น การบริหารวิชาการจึงเป็นงานหลักที่มีความสำคัญที่สุดของโรงเรียนที่จะขับเคลื่อนองค์การทางการศึกษาให้เกิดการพัฒนาและบรรลุเป้าหมายสูงสุดของภารกิจสถานศึกษา การที่สถานศึกษาจะมีประสิทธิผลหรือมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับที่กำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษา มีการวางแผน กำหนดเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน มีการติดตาม ตรวจสอบประเมินผล เพื่อปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และตอบสนองความต้องการของชุมชน การบริหารด้านวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงเป็นเรื่องสำคัญของปัญหา เพราะเป็นสาเหตุหลักขององค์การที่ไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้การบริหารวิชาการจึงเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ให้มีความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

แต่จากการบริหารวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ยังปราศจากความเข้มแข็ง ผู้บริหารยังไม่ได้เป็นนักการบริหารมืออาชีพ อีกทั้งยังยึดติดกับปัจเจกบุคคล เช่น เจ้าอาวาส ผู้อำนวยการโรงเรียน การบรรจุครู เป็นต้น ทำให้การดำเนินงานด้านวิชาการยังไม่เป็นระบบและเกิดช่องว่างการพัฒนาในระยะยาว และจากการรายงานผลมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2556 - 2558) พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 403 โรงเรียน โดยสรุปผลการประเมินรับรองโรงเรียนที่ได้คุณภาพมาตรฐาน จำนวน 182 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.16 และโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน จำนวน 221 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 54.84 จากการประเมินดังกล่าวโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มีจำนวนความแตกต่างจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินไม่ถึงร้อยละ 7 และการประเมินผลรอบที่สาม สำนักงานประเมินคุณภาพทางการศึกษา ได้กำหนดตัวบ่งชี้ที่มีค่าคะแนนของผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำสุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 5 คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มาตรฐานผลการจัดการศึกษา ซึ่งประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระ และผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนของผู้เรียนตามหลักสูตรเป้าหมายเฉพาะของสถานศึกษา (วิชาพระพุทธศาสนาและภาษาบาลี) ในระดับชั้น ม.3 และ ม.6 โดยใช้ผลคะแนนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O - net) และการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B - net) ตัวบ่งชี้ที่ 6 คือ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2558)จากข้อมูลข้างต้น จึงกล่าวได้ว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ยังขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการนั่นเอง ทำให้ส่งผลถึงผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ยังไม่มีคุณภาพเพียงพอ

เพื่อให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนและหรือเพื่อเป็นการป้องกันหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงได้มีการนำหลักธรรมคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเปรียบเสมือนสายโลหิตแห่งวัฒนธรรมที่แน่นอยู่ในความรู้สึก และหล่อเลี้ยงจิตใจของคนไทย สังคมไทยมานาน เข้ามาสอนมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้รู้จักความจริงตามธรรมชาติและของชีวิตสอนให้รู้จักตนเองพิจารณาแก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเองด้วยเหตุผล โดยอาศัยคำสอนที่เรียกว่า หลักธรรม พร้อมกันนี้ได้มีการนำหลักธรรมคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนามาเป็นเครื่องกำกับในการบริหาร สถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน เพื่อสร้างความเชื่อถือการยอมรับของสังคม ตลอดจนการสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ได้บังคับบัญชาที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กรอบแห่งพระพุทธศาสนา จึงอาจกล่าวได้ว่าคุณธรรมและจริยธรรมถือเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดวิถีแห่งการดำเนินบทบาทหน้าที่ของการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีที่ได้รับการยอมรับนับถือ ความเชื่อถือจากบุคคลต่าง ๆ ทั้งในองค์กร หน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและสังคมทั่วไป ซึ่งการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะหลักพรหมวิหาร 4 มาบูรณาการเข้ากับการบริหารงานวิชาการตามนัยแห่งพุทธธรรม อันจะส่งผลในการช่วยพัฒนาบุคลากรให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

จากความเป็นมาและสภาพของปัญหาดังกล่าว การบริหารวิชาการถือว่ามีมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นอย่างมาก จึงจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพทางด้านวิชาการของผู้เรียนให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานตามหลักหลักสูตรกำหนดไว้ และการบริหารดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการบริหารงานจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษากิจการบริหารวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อนำมาข้อมูลมาพัฒนาในการบริหารวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้มีความเหมาะสมอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครูผู้สอน สถานศึกษาในการนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

3. เพื่อประเมินรับรองรูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีวิธีการดำเนินการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในปีการศึกษา 2560 รวมทั้งสิ้น จำนวน 409 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในปีการศึกษา 2560 รวมทั้งสิ้นจำนวน 199 โรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ผู้ให้ข้อมูลคือ โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครู รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 796 รูป/คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งได้สรุปผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้แบ่งตัวแปรที่ศึกษาออกเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งเป็นตัวแปรองค์ประกอบหลัก และส่วนที่สองเป็นตัวแปรองค์ประกอบย่อย ซึ่งมีตัวแปรองค์ประกอบหลัก จำนวน 5 องค์ประกอบ ตัวแปรองค์ประกอบย่อย จำนวน 19 องค์ประกอบย่อย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ชุด 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการและด้านการบริหารการศึกษา เพื่อตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามที่เป็นตัวแปร 2) แบบสอบถามความคิดเห็น ที่มีลักษณะของข้อคำถามเป็นมาตราอัตราส่วน ชนิดมาตราประมาณค่า โดยแบบสอบถามทั้งหมดมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 และ 3) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในด้านวิชาการและด้านการบริหารการศึกษา เพื่อประเมินรับรองและศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

5. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาเพื่อหาค่าการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติอ้างอิงนั้นใช้ในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Content Validity) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัย

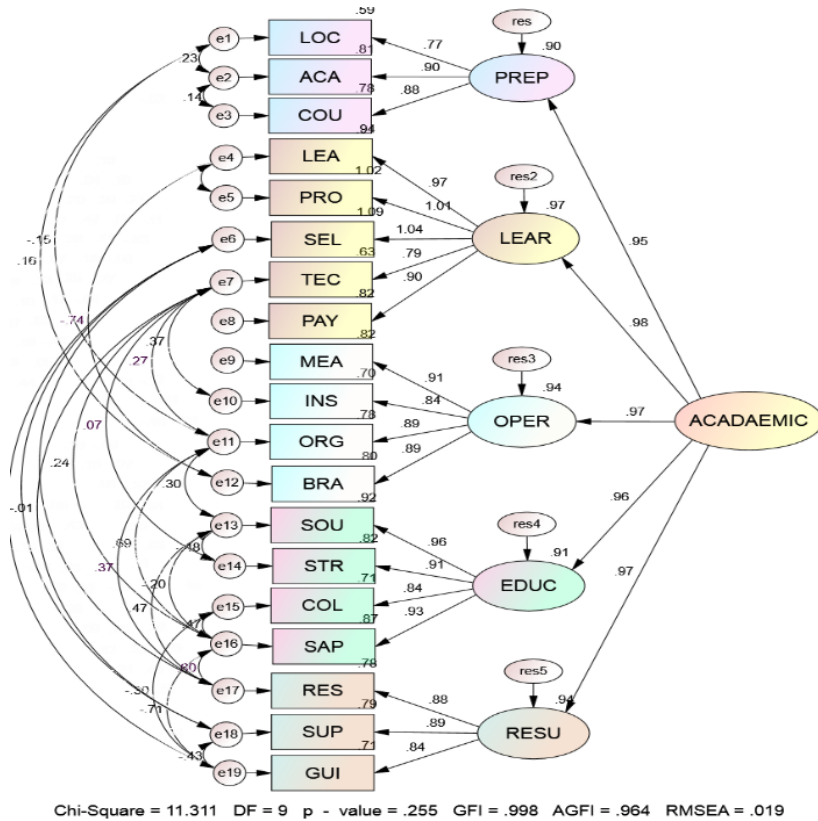
ผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า ได้ร่างองค์ประกอบ 19 องค์ประกอบ 105 ตัวแปร

2. สร้างรูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า ความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่พัฒนาขึ้นนั้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบและ 19 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การจัดทำแผนงานวิชาการ 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การปฏิบัติงาน 4) การมีส่วนร่วมทางการศึกษา และ 5) การติดตามผลการศึกษา จากการวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) ของตัวแปร จำนวน 5 องค์ประกอบหลัก มีค่าเป็นบวก มีค่าตั้งแต่ 0.80 – 1.00 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยเรียงลำดับจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้ (LEAR) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.98 การปฏิบัติงาน (OPER) และการติดตามผลการศึกษา (RESU) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากันคือ 0.97 การมีส่วนร่วมทางการศึกษา (EDUC) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.96 และการจัดทำแผนงานวิชาการ (PREP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.95 ตามลำดับ มีค่าสถิติไค-สแควร์ = 11.311, df = 9, P-value = 0.255, GFI = .998, AGFI = .964 และ RMSEA = .019 แสดงว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การประเมินและรับรองจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 รูป/คน พบว่า มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความ เป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ผ่านเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 4.53 ($\bar{X} = 4.53$, SD = .43) ซึ่งผ่านเกณฑ์การรับรองที่ผู้วิจัยกำหนดคือ ต้องมีค่ามากกว่า 3.51 จึงถือได้ว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิรับรองรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่พัฒนาขึ้น พบว่า มีค่าสถิติ คือ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) = 11.311 ค่าองศาอิสระ (df) = 9 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p-value) = 0.255 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) = .998 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (AGFI) = .964 และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) = 0.019 แสดงว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

อภิปรายผล

ผู้วิจัยเสนออภิปรายผลตามองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. องค์ประกอบหลักที่ 1 การจัดทำแผนวิชาการ พบว่า ผู้บริหารมีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการของสังคมชุมชนและท้องถิ่นมาจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และมีการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในทุกระดับชั้นเรียน โดยมีการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างหลากหลาย มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ระบบการศึกษาในปัจจุบันมีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรในส่วนที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ดังนั้น หลักสูตรสถานศึกษาจึงเป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ หลักสูตรและการสอนจึงเป็นเครื่องยืนยัน ความสำเร็จที่ผู้บริหารจะยึดถือและใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานได้ตรงกับวัตถุประสงค์ และครอบคลุมครบถ้วนทั้งระบบ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของ (กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2558) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่น ได้อย่างมี คุณภาพและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ (รุ่งทิwa จันทน์วิวัฒนวงศ์, 2557) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิม ทั้งองค์ประกอบ เพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครองภายในท้องถิ่น ภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการให้การอบรมครูผู้ใช้หลักสูตรให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรและการสอน รวมทั้งการบริหารและบริการหลักสูตร

2. องค์ประกอบหลักที่ 2 การจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารมีการจัดหาสื่อเทคโนโลยีในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และชุมชน โดยมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และนักเรียนมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและเข้าใจต่อการเรียนการสอน มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในสถานศึกษามีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยให้นักเรียนมีการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม นำความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ซึ่งจุดหมายดังกล่าว เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ และพัฒนารูปแบบในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานและมีประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ภารดี อนันต์นาวิ, 2557) ได้กล่าวว่า การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนและมีการส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมทางการเรียนการสอน โดยมีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนา และการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เคอร์รี่ ไรท์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหารในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน ครูมีมาตรฐานตามวิชาชีพ การจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา มีงบประมาณและทรัพยากรในการจัดการเพียงพอ (Kerry, Rice, 2009)

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระพิทักษ์ บุญปัน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในเขตจังหวัดหนองคาย” ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมในเขตจังหวัดหนองคายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ด้านพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาออกไป คือ ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (พระพิทักษ์ บุญปัน, 2560)

3. องค์ประกอบหลักที่ 3 การปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารมีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาโดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน โดยมีการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานแผนงานและประกันคุณภาพ และมีการแสดงความชื่นชม ยินดี เมื่อผู้ได้บังคับบัญชาหรือผู้อื่นคิดทำประโยชน์ที่ตักจนประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการดำเนินงานในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน แล้วนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของโรงเรียน เช่น การวัดผล การประกันคุณภาพ ไปสู่การปฏิบัติโดยมีการตรวจสอบ ประเมินผล และนำไปแก้ไขปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ พระมหาสุพจน์ สุเมโธ (พานทอง) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พรหมวิหาร 4 แนวคิดเชิงบูรณาการในการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลมีความสำคัญต่อการบริหารงานในองค์กรหรือหน่วยงานเป็นอย่างมาก องค์กรจะประสบความสำเร็จได้ย่อมต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพในการทำงาน และร่วมมือกันพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ให้ได้โดยยึดหลักการสำคัญในการบริหาร คือ ต้องมีการกระจายอำนาจในภาระหน้าที่ต่าง ๆ สร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรและสร้างระบบคุณธรรมให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นโดยเฉพาะบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งการบริหารงานบุคคลให้มีคุณภาพนั้น สามารถนำหลักพรหมวิหาร 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้เป็นหลักธรรมที่จะช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา สามารถปกครองดูแลผู้ได้บังคับบัญชาหรือบุคลากรให้มีความสุขในการทำงาน และมีขวัญกำลังใจที่จะทำงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อองค์กรได้มากที่สุด (พระมหาสุพจน์ สุเมโธ (พานทอง), 2554) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มลวิภา สีขเรศ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากด้านค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดการประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ในสถานศึกษา และรูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นรูปแบบมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษาได้ (มลวิภา ลิขเรศ, 2559)

4. องค์ประกอบหลักที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริม ชุมชนโดยจัดให้มีการศึกษาอบรม ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและเลือกสรรภูมิปัญญาท้องถิ่น โดย มีการสรุป ติดตาม ประเมิน และรายงานผล เพื่อนำมาพัฒนาในงานด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ผู้บริหารโรงเรียนมีการดำเนินงานและประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับ สิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีการสำรวจ ศึกษาข้อมูล ความต้องการในการจัด การศึกษา โดยมีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ รวมทั้งจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน สอดคล้องกับกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ให้แนวทางไว้ว่า ในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น จะต้องมีการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้าง พัฒนาการนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชนและท้องถิ่นที่สามารถ เชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการ ในที่อื่น ๆ (กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2558) สอดคล้อง กับแนวคิดของ ภารดี อนันต์นาวิ ได้กล่าวถึงแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมและ สนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบัน อื่นที่จัดการศึกษา คือ มีการ สำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการใน การที่ได้รับการส่งเสริมและ สนับสนุนการพัฒนาการทางด้านวิชาการ และจัดให้มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา (ภารดี อนันต์นาวิ, 2557)

5. องค์ประกอบหลักที่ 5 การติดตามผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริม ให้ครูมีการนิเทศการศึกษาแล้วนำผลการวิเคราะห์ในการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู ของผู้เรียน โดยมีการสรุปและประเมินผลความสำเร็จของผู้เรียนจากการแนะแนวการศึกษาใน สถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการจัดระบบการแนะแนวทางการศึกษาและ วิชาชีพ ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ หรือปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา แก่บุคลากรทาง การศึกษาในสถานศึกษา โดยดำเนินการแนะแนวทางการศึกษาด้วยความร่วมมือของครูทุกคน ในโรงเรียนพร้อมทั้งกำกับ ติดตาม ประเมินผลในการจัดการระบบกระบวนการแนะแนว

การศึกษาในโรงเรียน โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มความสามารถทุกด้าน รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักสภาพแวดล้อมรอบตัว สามารถแก้ปัญหาหรือตัดสินใจได้ถูกต้อง และยังสามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้กล่าวไว้ว่า เป็นการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประสานความร่วมมือกับฝ่ายปกครอง ครูที่ปรึกษาและครูทุกคน เพื่อทำความเข้าใจและขอความร่วมมือจัดกิจกรรมตามแผนและจัดกิจกรรมแนะแนววิชาการและวิชาชีพตามแผนที่วางไว้ โดยมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

6. ผลการประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 รูป/คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นรูปแบบที่มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้กับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

สรุป/องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า องค์ประกอบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การจัดทำแผนงานวิชาการ 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การปฏิบัติงาน 4) การมีส่วนร่วมทางการศึกษา และ 5) การติดตามผลการศึกษา จากการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า รูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยองค์ประกอบหลักที่มีค่ามากที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ การติดตามผลการศึกษา การปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมทางการศึกษา และการจัดทำแผนงานวิชาการ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ด้านเชิงนโยบาย

1. การจัดทำแผนวิชาการของผู้บริหารระดับนโยบาย ผู้บริหารควรมีการจัดทำกรอบหลักสูตรในระดับท้องถิ่นให้มีเนื้อหาสาระครอบคลุมถึงสิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางและ

เพิ่มเติมตามบริบทของโรงเรียน โดยมีการรวบรวมข้อมูลและวางแผนงานในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา

2. การจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารระดับนโยบาย ผู้บริหารควรให้ครูผู้สอนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในกระบวนการคัดเลือกหนังสือเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ โดยมีการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรและตัวชี้วัดไว้อย่างชัดเจน

3. การปฏิบัติงานของผู้บริหารระดับนโยบาย ผู้บริหารควรนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานแผนงานและการประกันคุณภาพ โดยมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำและพัฒนารูปแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับสถานศึกษา

4. การมีส่วนร่วมทางการศึกษาของผู้บริหารระดับนโยบาย ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และเสริมสร้างความคิด เทคนิค และทักษะให้แก่ชุมชนในท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้ครูจัดทำระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน หรือในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือสถานศึกษาของตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น

5. การติดตามผลการศึกษาของผู้บริหารระดับนโยบาย ผู้บริหารควรมีการดำเนินการให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การนิเทศที่ประสบความสำเร็จภายในสถานศึกษา โดยจัดให้มีการประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการนิเทศการศึกษา

ด้านเชิงปฏิบัติการ

1. การจัดทำแผนวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรจัดให้ครูมีการรวบรวมข้อมูลและวางแผนงานในการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่นที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางและเพิ่มเติมตามบริบทของโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา

2. การจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ

3. การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำและพัฒนา รูปแบบ เครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับสถานศึกษา โดยมีการจัดทำเอกสาร เผยแพร่ให้แก่นักเรียนและผู้สนใจ

4. การมีส่วนร่วมทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรจัดทำแผนในการส่งเสริม สนับสนุน ให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์ระหว่างโรงเรียน

กับชุมชน และสถาบันอื่นทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน

5. การควบคุมผลการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรกำหนดปฏิทินและ มีการวางแผนการใน การนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นการพัฒนาปรับปรุงการทำงานของครูแต่ละคนให้มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์กรอื่น ๆ
2. ควรศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบรูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนโดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง
3. ควรศึกษาวิจัยในเรื่องสภาพปัญหา และอุปสรรคในการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เนื่องจากแต่ละโรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงานแตกต่างกัน ทำให้การตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่แตกต่างกันด้วย
4. ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในหลักธรรมเรื่องกัลยาณมิตร และหลักความซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อใช้ในการประเมินภายในของสถานศึกษา
5. ควรศึกษาวิจัยในแต่ละองค์ประกอบของการบริหารวิชาการทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

เอกสารอ้างอิง

- กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2558). *แผนยุทธศาสตร์ และแผนการปฏิบัติการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (พ.ศ. 2553 - พ.ศ. 2562)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- พระพิทักษ์ บุญปิ่น. (2560). รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในเขตจังหวัดหนองคาย. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- พระมหาสุพจน์ สุเมโธ (พานทอง). (2554). พรหมวิหาร 4 แนวคิดเชิงบูรณาการในการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา. ใน *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุสิตบัณฑิต สาขาพุทธบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนตรี.
- มลวิภา สีขเรศ. (2559). รูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. ใน *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร*

ดุชนิบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รุ่งทิวา จันทน์วัฒนวงษ์. (2557). *เอกสารประกอบการสอนวิชาการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)*. อุตรธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

Kerry, Rice. (2009). Priorities in K-12 Distance Education : A Delphi Study Examining Multiple Perspectives on Policy. *Journal Practice and Research. Educational Technology & Society*, 12(3), 163-170.